

**AZ ÉLELMISZERTERMELÉS GAZDÁLKODÓ
SZERVEZETEINEK PÉNZÜGYI HELYZETE
2002**



**Budapest
2003**

Kiadja:
az Agrárgazdasági Kutató és Informatikai Intézet

Főigazgató:
Udovecz Gábor

Készült:
a Kutatási Igazgatóság
Pénzügypolitikai Osztályán

Szerző:
Varga Jánosné

Közreműködött:
Lámfalusi Ibolya
Mazúr Károlyné
Székelyné Raál Éva

Opponensek:
Hodina Péter
Kertész Róbert

HU ISSN 1418 2130
ISBN 963 491 458 6

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	5
1. A mezőgazdaság, vadgazdálkodás és a halászat területén működő szervezetek pénzügyi helyzete.....	7
1.1. Eszközök-források	7
1.2. Bevételek-ráfordítások	7
1.3. Az eredmény kategóriák alakulása, jövedelmezőség	9
1.4. Likviditás-eladósodottság	11
2. Az élelmiszerek, italok és dohánytermékek gyártásában működő szervezetek pénzügyi helyzete.....	13
2.1. Eszközök, források, tulajdonszerkezet.....	13
2.2. Bevételek, ráfordítások	14
2.3. Az eredmény kategóriák alakulása, jövedelmezőség	15
Mellékletek	19
Mellékletek jegyzéke.....	21

Megjegyzések:

A foglalkoztatottak száma szerinti csoportosításoknál 0 fő a létszám, ha a vállalkozás nem közölt létszámadatot, vagy a munkát végzők az adott vállalkozással munkakapcsolatban lévő, más gazdálkodó szervezetnél vannak nyilvántartva.

A vállalkozások nagyságcsoportjainak ismérveit a következő táblázat tartalmazza:

A vállalkozás nagysága	Összes foglalkoztatott száma	Éves nettó árbevétel vagy mérlegfőösszeg
Mikrovállalkozás	10 főnél kevesebb	árbevétel: legfeljebb 700 millió Ft, vagy mérleg főösszeg: legfeljebb 500 millió Ft
Kisvállalkozás	10–50 fő	árbevétel: legfeljebb 700 millió Ft, vagy mérleg főösszeg: legfeljebb 500 millió Ft
Középvállalkozás	51–250 fő	árbevétel: legfeljebb 4 milliárd Ft, vagy mérleg főösszeg: legfeljebb 2,7 milliárd Ft

Bevezetés

Kiadványunk a 2002. évre vonatkozó adóbevallásokból az APEH által készített gyorsjelentés adatain alapul.

Az APEH a 2002. évre vonatkozóan 10296 mezőgazdasági, vadgazdálkodási és halászati, valamint 4124 élelmiszeripari ágazatba sorolt, kettős és egyszeres könyvelést vezető gazdálkodó szervezet adóbevallását dolgozta fel. A mezőgazdaságban tevékenykedő vállalkozások 25,5, az élelmiszeriparban tevékenykedők 17,1%-a csak egyszeres könyvelést vezet. Ezek általában kis méretű szervezetek, így a termelési erőforrásokból, a bevételekből és az eredményből való részesedésük számarányuknál is kisebb. Mindezt az 1. táblázat pregnánsan szemlélteti.

1. táblázat

Az egyszeres könyvvitelt vezető szervezetek részaránya 2002-ben az összes vállalkozásokon belül, %

Megnevezés	Mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat	Élelmiszerek, italok és dohánytermékek gyártása
Vállalkozások száma	25,5	17,1
Eszközök összesen	1,8	0,3
Létszám	2,5	1,4
Bevételek összesen	2,6	0,4
Adózás előtti nyereség	3,7	0,4
veszteség	7,8	1,9
eredmény	1,6	0,1

A számvitel eltérő részletessége miatt a kettős és egyszeres könyvelést vezetőknél csak néhány adata adható össze, ez szűkíti az elemzés lehetőségét.

Miután a gazdálkodó szervezetek tevékenységét, annak feltételeit és eredményességét amúgy is a kettős könyvelést vezetőknél határozzák meg, a továbbiakban ezek adatai alapján mutatjuk be az élelmiszertermelő ágazatok vállalkozásainak pénzügyi helyzetét.

1. A mezőgazdaság, vadgazdálkodás és a halászat területén működő szervezetek pénzügyi helyzete

A mezőgazdaságban, vadgazdálkodásban és a halászatban a kettős könyvelést vezető **gazdálkodó szervezetek száma** 2002-ben 7668 volt, ami 3,9%-kal több mint egy évvel korábban.

1.1. Eszközök-források

Az ágazat vállalkozásai által hasznosított **befektetett eszközök** értéke 13,1%-kal volt nagyobb az előző év végénél. A növekmény zöme a tárgyi eszközök csoportjában következett be. 2002-ben a beruházások teljesítményértéke kb. 7%-kal nőtt, a növekmény több mint négyötöde a 6%-kal magasabb árak következménye, így a beruházások volumene csak 1,0-1,5%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Folytatódott a szervezetek átalakulása is, amely az átalakulásokkal együtt járó átértékelések révén szintén növelte az eszközök értékét.

A **forgóeszközök** értéke 9,8%-kal volt nagyobb az egy évvel korábbinál. A készletek értéke 4,6%-kal, volumene is hasonló arányban emelkedett. A követelések növekedési üteme 15,5% volt, ezen belül a követelések 57%-át kitevő vevők tartozásai 12,4%-kal nőttek.

Míg az ágazat vállalkozásainak eszközállományát a korábbi években egyre nagyobb mértékben terhelték **kötelezettségek**, az utóbbi két évben az eladósodás nem folytatódott. A kötelezettségek összege az elmúlt évben 7,8%-kal nőtt, arányuk az eszközök értékéhez képest 45,6% volt, 1,6%-ponttal kisebb, mint egy évvel korábban.

A hitelhez jutás azonban különösen a kisebb és a még meg nem szilárdult vállalkozások esetében továbbra is nehéz, a sorozatos elemi károk miatt a felvett hitelek visszafizetése is több gazdaságban visszatérő gondot okoz. A rövid lejáratú kötelezettségek a forgóeszközök értékéhez hasonló ütemben növekedtek, a likviditás tehát számottevően nem változott.

1.2. Bevételek-ráfordítások

Az értékesítés nettó **árbevétele** mindössze 1,6%-kal haladta meg a 2001. évit. A mérsékelt növekedés abból adódott, hogy a mezőgazdasági termékek és szolgáltatások volumene az előző évi jó terméshez képest csökkent, miközben a termelői árak sem növekedtek. 2002-ben a növényi termékek árszínvonala 3%-kal emelkedett, az állattenyésztés termékei közül viszont csak a vágómarha és a tej ára volt magasabb a 2001. évinél.

Az üzemi tevékenység egyéb bevételei 40,9 milliárd Ft-tal (42,6%-kal) voltak nagyobbak a 2001. évinél, forrása döntően az egyéb bevételek részét képező támogatások 39,6 milliárd forintos növekedése volt. (Az összes bevétel növekményének $\frac{3}{4}$ -ét is a támogatások többlete biztosította.)

Az üzemi tevékenység összes bevétele 4,4%-kal haladta meg a 2001. évit. A gazdálkodási formák közötti átrendeződés folytatódott. Az adóbevallást készítő, kettős könyvelést vezető szövetkezetekben az üzemi tevékenységből származó bevétel 10,4%-kal csökkent, míg a többi gazdálkodási formákban növekedés volt. A korlátolt felelősségű társaságok és a részvénytársaságok részesedése az üzemi tevékenység bevételeiből 76,3%-ról 78,8%-ra nőtt, a szövetkezeteké 20,7%-ról 17,8%-ra mérséklődött.

A gazdálkodó szervezetek nagyságcsoport szerinti összetételének változását a mikro- és nagygazdaságok súlyának növekedése jellemezte. Az összes működő társas gazdaságnak 2002-ben 74,4%-a mikro, 3,7%-a nagygazdaság volt, előbbieik aránya 1,1, utóbbiaké 1,2 százalékponttal haladta meg az előző évit. Egyidejűleg a kis- és közepes méretű gazdaságok száma csökkent, az üzemi tevékenység összes bevétele alapján azonban csak a közepes méretű vállalkozások esetében volt érzékelhető visszaesés; részarányuk 37,2%-ról 34,1%-ra mérséklődött.

2. táblázat

Az üzemi tevékenység bevételei a vállalkozások nagyságcsoportjai szerint

A vállalkozások nagyságcsoportjai	Az üzemi tevékenység bevétele				
	2002-ben millió Ft	megoszlása %-ban			2002-ben egy gazdaságra számítva, millió Ft
		2000-ben	2001-ben	2002-ben	
Mikro vállalkozás	216023	15,8	17,3	18,5	38
Kisvállalkozás	295238	24,9	25,3	25,2	237
Középvállalkozás	399403	37,6	37,2	34,1	931
A többi vállalkozás	259730	21,7	20,2	22,2	911
Összesen	1170394	100,0	100,0	100,0	153

Az üzemi tevékenység ráfordításai – a bevételeknél lassabban – 4,2%-kal emelkedtek. Az üzemi tevékenység ráfordításainak 74,4%-át az **anyagjellegű ráfordítások** tették ki, ez az arány 0,7 százalékponttal kisebb volt az előző évinél. Az anyagjellegű ráfordítások közül az anyagköltség 0,3%-kal kisebb volt a 2001. évinél. A csökkenés a termeléshez felhasznált anyagok–szolgáltatások előző évinél kissé alacsonyabb árszintjéből adódott.

A személyi jellegű ráfordítások az üzemi tevékenység ráfordításainak 13,8%-át tették ki, arányuk az előző évihez képest 0,6 százalékponttal emelkedett. A gazdaságok 2002-ben 4,6 ezerrel, 4,2%-kal csökkentették a foglalkoztatottak számát, így az egy főre jutó bér- és bérjellegű ráfordítás 15%-kal tovább növekedett,

74%-a volt a gazdasági ágak átlagának. A létszámcsökkenés 2002-ben fékeződött; 51%-a volt az egy évvel korábbinak.

1.3. Az eredmény kategóriák alakulása, jövedelmezőség

Az üzemi tevékenység eredménye 1999-ben az 1994. évi szintre esett vissza. Ehhez képest 2000-ben 85%-os javulás következett be. A javulás 2001-től folytatódott. Az összes gazdaság 2002-ben 60,2 milliárd Ft üzemi eredményt realizált, amely 4,2 milliárd Ft-tal, 7,4%-kal több a 2001. évinél.

Az üzemi eredmény javulásának 2000-ben az agrárolló záródása, 2001-ben a termelés volumenének növekedése, 2002-ben pedig az „egyéb bevétel”-be számító támogatások emelkedése volt az elsődleges forrása.

Az üzemi tevékenység valamennyi főbb gazdálkodási forma átlagában eredményes volt, a szövetkezetek kivételével kedvezőbben is alakult az egy évvel korábbinál.

A szövetkezetek üzemi tevékenységének bevételei mintegy 10%-kal tovább csökkentek, az ebből származó eredmény 12,5%-kal volt kisebb az egy évvel korábbinál.

Az üzemi tevékenység ráfordításokhoz viszonyított eredménye – az előző évi nagy relatív növekedést követően – 2002-ben mindössze 3%-kal javult. Ezen belül a szövetkezetekben romlott az üzemi ráfordítások hatékonysága és lényegesen elmaradt a többi vállalkozás átlagától, annak az 1/3-át sem érte el.

A szövetkezetek alacsony ráfordítás-arányos üzemi eredményének oka elsősorban a kedvezőbb jövedelmezőségű ágazatok évek óta tartó kiválása, önálló gazdasági társaságokká alakulása. A jelenlegi szövetkezetek többsége már nem azonos korábbi önmagával. A termelés szerepét egyre inkább a szolgáltató jelleg veszi át, amely azonban gyakran csak a még meglévő eszközök bérbeadásából áll. Az üzemi tevékenység így nem hoz annyi eredményt, amennyi a pénzügyi műveletek korábbi évekkel is összefüggő veszteségét fedezné. Ez 2002-ben is így volt, amikor csak a gazdálkodás körén kívül eső rendkívüli eredmény biztosított – legalább papíron – minimális adózás előtti eredményt.

Az üzemi tevékenység egységnyi ráfordításra jutó eredménye a közepes méretű gazdaságokban volt a legkedvezőbb és a mikro vállalkozásokban a legkisebb, figyelmen kívül hagyva heterogenitásuk miatt az „egyéb vállalkozások” adatait. Az egyéb gazdaságok mutatója nem éri el a kisebb méretű csoportok átlagát, amely valószínű a tevékenység szerkezetének különbözőségével függ össze.

A pénzügyi műveletek eredménye továbbra is negatív, az összes vállalkozásban 2001-ben 25,9 milliárd Ft-ot, 2002-ben 22,1 milliárd Ft-ot tett ki. A pénzügyi műveletek negatív egyenlege minden gazdálkodási formában javult, a

szövetkezetekben azonban 2002-ben is nagyobb volt üzemi tevékenységük nyereségénél. A mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat kettős könyvelést vezető társas vállalkozásaiban a kamatok és kamatjellegű ráfordítások 2,1%-kal csökkentek ugyan, a bankköltség és a fizetett kamatok összege azonban így is 33,1 milliárd Ft-ot tett ki, ami az összes ráfordítások 2,9%-a volt.

A szokásos vállalkozási eredmény az üzemi tevékenység és a pénzügyi műveletek eredményének javulása folytán 26,7 %-kal (8 milliárd Ft-tal) nőtt.

A rendkívüli eredmény az összes gazdaságban 8,4 milliárd Ft volt, ebből 2,1 milliárd a szövetkezetekben keletkezett, főként az üzletrészek bevonása folytán.

A gazdaságok 2002-ben 46,5 milliárd Ft **adózás előtti eredményt** mutattak ki, amely 9,4 milliárd Ft-tal több a 2001. évinél.

3. táblázat

Az adózás előtti eredmény alakulása az összes gazdaságban

(millió Ft)

Év	Nyereség	Veszteség	Eredmény
1998	48496	-24539	23957
1999	29890	-38053	-8163
2000	37033	-30501	6532
2001	59868	-22777	37091
2002	68445	-21952	46493

A 2002. évben a mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat vállalkozásaiban **a ráfordítás-arányos adózás előtti eredmény** 4,02 Ft volt, 13,2%-kal kisebb az élelmiszeripar és 11,5%-kal az ipar többi ágának átlagánál. Az előző évi nagymértékű közeledés – mint azt a 2001. évről megjelent kiadványunkban jeleztük – átmenetinek bizonyult.

Az is figyelemre méltó, hogy az eredményjavulás ellenére a vállalkozásoknak 37,0%-a 2002-ben is veszteséges volt, 2,4%-ában pedig sem nyereség, sem veszteség nem keletkezett. A veszteséges gazdaságok átlagos nagysága (árbevételük alapján) mintegy 30%-a volt a nyereségeseknek.

A mezőgazdaság 100 Ft **árbevételre számított eszközigénye** 1,4, **saját tőkeigénye** 1,7-szerese a gazdasági tevékenységek átlagának. Ebből is adódik, hogy a saját tőke és az eszközállomány egységére jutó adózás előtti eredmény 34,9 illetve 23,7%-kal elmaradt a gazdasági tevékenységek átlagától.

Az eredmény alakulásának értékelésénél azt is figyelembe kell venni, hogy a költségek ellensúlyozására kapott, egyéb bevételeként elszámolt támogatások 2002-ben a mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat területén működő társas gazdaságok adózás előtti eredményének 157%-át tették ki, ugyanez az arány az élelmiszeriparban 31%, az ipar többi ágában 8% volt.

A mezőgazdaság teljesítménye 2002-ben nagyjából több év átlagának felelt meg, az egyéb bevételek között elszámolt 73 milliárd Ft támogatás viszont – az adósságrendezési programhoz, az elemi károk enyhítéséhez kapcsolódó egyszeri elemek miatt – lényegesen meghaladta a szokásos mértéket. Az eredményből **fizetendő adó** – az egyszeri juttatások adómentessége következtében – 6,0 milliárd Ft-ról 3,6 milliárd Ft-ra csökkent. A vállalkozások **adózás utáni eredménye** így – 64,8 milliárd Ft nyereség és 22,0 milliárd Ft veszteség egyenlegeként – 42,8 milliárd Ft nyereség lett. Az ágazat támogatásokra való ráutaltságát tükrözik a következő tábla adatai.

4. táblázat

A támogatások és adókedvezmények szerepe a gazdálkodó szervezetek adózás előtti és adózás utáni eredményének alakulásában

Megnevezés	2001	2002	2002. évi eredmény javulás + romlás –
	évben, milliárd Ft		
Adózás előtti eredmény	37,1	46,5	+9,4
Egyéb bevételeként elszámolt támogatás	33,5	73,1	+39,6
Adózás előtti eredmény támogatás nélkül	3,6	–26,6	–30,2
Adózás utáni eredmény	31,1	42,8	+11,7
Adózás utáni eredmény támogatás nélkül	–2,4	–30,3	–32,7

Az ágazat eredményesen gazdálkodó szervezetei a tárgyévi eredményből az előző évinél többet fordítottak osztalékra, részesedésre, aránya azonban az adózott nyereségükből 2001. évi 10,4%-ról, 2002-ben 9,2%-ra mérséklődött. A jegyzett tőke 100 Ft-jára jutó osztalék a mezőgazdaság, vadgazdálkodás és a halászat területén működő vállalkozásokban 2,01 Ft volt, a legalacsonyabb a nemzetgazdasági ágak között, csak 17,6%-a feldolgozóipar átlagának.

A nyereségesen gazdálkodók vagyonát 2002-ben 58,9 milliárd Ft mérleg szerinti nyereség növelte, a veszteséges gazdaságok viszont 21,9 milliárd Ft vagyonvesztést szenvedtek el; előbbi 10,5 milliárd Ft-tal nagyobb, utóbbi 0,7 milliárd Ft-tal kisebb volt a rossz eredményű 2001. évinél. Összességében **a mérleg szerinti eredmény** 2000-ben 2,6 milliárd Ft veszteség, 2001-ben 25,7 milliárd Ft, 2002-ben 36,9 milliárd Ft nyereség volt.

1.4. Likviditás-eladósodottság

A likviditás éveken át tartó romlása 2001-ben és 2002-ben nem folytatódott. A rendelkezésre álló forgóeszközök értéke a 2002. év végén 1,46-szorosa volt a fennálló rövid lejáratú kötelezettségeknek, amely 1,0 százalékponttal kedvezőbb az előző évinél.

A mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat likviditási mutatója 21 százalékponttal meghaladja a nemzetgazdaság anyagi ágainak átlagát. Ez elsősorban az ágazat sajátosságaival függ össze. A hosszú termelési ciklus, a naptári és gazdasági év közötti időbeni eltérés miatt a rövid lejáratú kötelezettségek egységére jutó év végi készlet értéke 2,1-szerese a gazdasági ágak átlagának. A külső forrásokra való ráutaltság tükröződik abban, hogy a mezőgazdaságban, vadgazdálkodásban és halászatban működő szervezetek által fizetett bankköltség és kamatok – a hitelhez jutás korlátai ellenére – az összes ráfordítás 2,9 %-át tették ki. Ez az arány 2,9-szerese az élelmiszeriparon kívüli iparágak, és 2,1-szerese a gazdasági tevékenységek átlagának.

A kötelezettségek fizetése nagy terhet ró a mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat vállalkozásaira, amelynek legfőbb oka az évek többségére jellemző alacsony jövedelmezőség és az ebből következő eladósodás. A nettó kötelezettségeket a rendelkezésre álló forrásokból (mérleg szerinti eredmény és értékcsökkenési leírás) a mezőgazdaság, vadgazdálkodás és a halászat vállalkozásai 2001-ben 3 év alatt, 2002-ben 2 és fél év alatt tudták volna visszafizetni.

A gazdaságok pénzügyi helyzete tehát az előző évihez képest javult, de nem hagyható figyelmen kívül, hogy ez az egyszeri juttatásoknak tulajdonítható. A nettó kötelezettségek rendelkezésre álló forrásokhoz viszonyított aránya így is 2,4-szerese volt az ipar átlagának, rosszabb jövedelmezőségű években pedig a lemaradás növekedésével számolhatunk.

2. Az élelmiszerek, italok és dohánytermékek gyártásában működő szervezetek pénzügyi helyzete

2.1. Eszközök, források, tulajdonszerkezet

Az élelmiszereket, italokat és dohánytermékeket gyártó szervezetek 2002. év végén meglévő **eszközállományának** értéke 10%-kal volt nagyobb, mint egy évvel korábban. Ezen belül a befektetett eszközök növekedési üteme 9,2%, a forgóeszközöké 10,3% volt.

A forgóeszközök 51,8%-át a követelések tették ki, értékük a vevők tartozásainak jelentős emelkedése folytán 9,1%-kal nőtt. A nagyobb vevőtartozásból eredt a forgóeszközök növekményének több mint fele. A készletek értéke 8%-kal haladta meg az egy évvel korábbit.

A rövid lejáratú kötelezettségek a forgóeszközöknél lassabban (7,8%-kal) nőttek, azonban a forgóeszközök idegen forrással fedezett aránya az előző évi magas szinthez (83%) képest érdemben nem változott (81,2%). A rövid lejáratú kötelezettségek 23,9%-át a szállítók követeléseit tették ki, ez az arány 0,4 százalékponttal nagyobb volt az előző évinél, és 11,6 százalékponttal kisebb a többi iparág átlagánál.

A befektetett eszközök értéke 9,2%-kal, ezen belül a tárgyi eszközöké 11,6%-kal növekedett az elmúlt évben. A tárgyi eszközök értékének emelkedésében szerepe volt annak, hogy 2002-ben is közel 100 milliárd Ft volt a beruházások teljesítmény értéke, kb. azonos az előző évvel. Az új eszközök értéke az év végén meglévő tárgyi eszközök 16%-ának felelt meg. A beruházások zöme az elmúlt években a külföldi érdekeltségű vállalkozásoknál valósult meg, így elsősorban azokban a szakágazatokban bővültek és korszerűsödtek a kapacitások, ahol a legnagyobb a külföldi tulajdon aránya. A beruházásoknak 1993-1995-ben közel felét az édesiparban, a cukor-, a szesz-, a sör- és az üdítőital-gyártásban, valamint a dohányiparban eszközölték, ezen szakágazatok az iparági összes árbevétel 22 %-át, az export értékesítés árbevételének 14 %-át adták. Ugyanezen időszakban az élelmiszerek forgalmának harmadát, exportjának több mint 60 %-át előállító hús- és hal-, valamint a baromfi-, a zöldség- és gyümölcsfeldolgozásban az élelmiszeripari beruházások kb. 20-21 %-a valósult meg. 1996-1997-ben az utóbbi ágazatok fejlesztése megélénkült, a beruházások teljesítményértékének 34-35%-a koncentrált ide, azonban ez is jóval kevesebb volt annál, mint amennyit az exportban játszott szerepük indokolt. 1998-2002. évek átlagában az élelmiszerfeldolgozás ezen területeinek részaránya a beruházásokból ismét visszaesett; 27% volt.

A hosszú lejáratú kötelezettségek összege 2001-ben 17-18%-kal, 2002-ben 19,2%-kal növekedett.

A **saját tőke** 2002-ben 10,6%-kal haladta meg az előző évit. A növekmény a tartalékok és a mérleg szerinti eredmény emelkedéséből adódott, a jegyzett tőke 1,7%-kal kisebb volt a 2001. évinél. A **jegyzett tőke** 2,6%-a (9 milliárd Ft) volt állami tulajdonban, míg egy évvel korábban 0,6%-a. Emellett a különböző **tulajdonformák arányaiban** az utóbbi két évben csökkent a külföldi részesedés, a belföldi magántulajdon arányában folyamatosan kismértékű növekedés tapasztalható.

5. táblázat

**A jegyzett tőke tulajdonszerkezete az élelmiszereket, italokat és
dohánytermékeket gyártó szakágazatokban, %**

Megnevezés	1999	2000	2001	2002
	december 31-én			
Állami tulajdon	1,32	1,09	0,58	2,59
Külföldi részesedés	60,92	62,73	60,55	57,43
Belföldi társasági tulajdon	24,81	22,91	24,00	24,84
Belföldi magántulajdon	9,63	10,06	11,98	12,03
Egyéb tulajdon	3,31	3,21	2,89	3,11
Összesen	100,00	100,00	100,0	100,00

2.2. Bevételek, ráfordítások

Az élelmiszerek, italok és dohánytermékek gyártásával foglalkozó szervezetek értékesítésének **nettó árbevétele** folyó áron 5,3 %-kal haladta meg az 2001. évit, forrása a belföldi értékesítés növekedése. Az exportból származó árbevétel aránya az összes árbevételből 2002-ben 17,1% volt, 0,7 százalékponttal kisebb a 2001. évinél. Az exportált termékek volumene – a KSH 5 fő feletti szervezeteket tartalmazó megfigyelése szerint – az 1998-1999. évi csökkenést követően 2000-ben 5,4%-kal nőtt, 2001-ben stagnált, 2002-ben 2,9%-kal ismét növekedett, a forintban számított exportárak viszont kb. 4%-kal visszaestek, nem utolsósorban a forint felértékelődése következtében.

Az **üzemi tevékenység** 107,6 milliárd Ft-os **egyéb bevételéből** a visszafizetési kötelezettség nélkül kapott támogatás 35,6 milliárd Ft-ot tett ki. Ez 14,6 milliárd Ft-tal több mint egy évvel korábban, amikor az ilyen címen kapott támogatás jelentősen csökkent.

Az **üzemi tevékenység ráfordításai** a bevételeknél kisebb mértékben 4,4%-kal növekedtek. Ezen belül a legnagyobb súlyú költségtenyező az **anyagköltség** 1,6%-kal mérséklődött. Ebben szerepe volt annak, hogy a mezőgazdasági termékek ára nem érte el a 2001. évit. Ez a szakágazatokat nem egyformán érintette; a növényi termékeket feldolgozók – az előző évi árcsökkenés után – kissé magasabb áron jutottak alapanyaghoz, míg a vágóállatok és állati termékek árszínvonala a 2001. évi közel 20%-os növekedést követően 5%-kal visszaesett.

A 2001. évi felvásárlási árakhoz képest a búza ára nem változott, a kukoricáé 8,7%-kal növekedett. Az alma, a meggy, a borszőlő és a bor átlagára elmaradt az egy évvel korábbtól. Ugyanakkor a cukorrépa és az olajos növények felvásárlási ára 7,7, illetve 10–11%-kal emelkedett. A vágóállatok és állati termékek közül tovább nőtt a tej és a vágómarha felvásárlási ára, a többi vágóállatért viszont a 2001. évi magas árhoz képest kevesebbet fizettek, áruk azonban meghaladta a 2000. évit. Az árcsökkenés alapvető oka a külpiazi értékesítés lehetőségének beszűkülése, ennek nyomán belföldön is a keresletet meghaladóan nőtt a kínálat, amely a sertés- baromfihús fogyasztói árának csökkenésében, a felvásárlás zavaraiiban tükröződött.

A személyi jellegű ráfordítások 13%-kal haladták meg a 2001. évit. Ez több mint 80%-ban az átlagkeresetek és a járulékok növekedésének következménye volt, de az élelmiszeripari szervezetek által foglalkoztatottak száma is 2%-kal emelkedett.

Az átlagot meghaladó ütemben (12,3%-kal) növekedtek **az üzemi tevékenység egyéb ráfordításai**. A növekmény közel 90%-a abból származott, hogy a társasági adón kívüli adók, illetékek 2002-ben 17,7%-kal emelkedtek.

2.3. Az eredmény kategóriák alakulása, jövedelmezőség

Az üzemi tevékenység eredménye – az 1999. évi csökkenés után – 2000-ben 90,3 milliárd Ft volt, nagyobb mint a korábbi években bármikor. Az üzemi eredmény 2001-ben és 2002-ben tovább javult, az utolsó évben 123,9 milliárd Ft-ot tett ki, ami 23,4 milliárd Ft-tal nagyobb volt a 2001. évinél. A javulásból 14,0 milliárd Ft-ot az üzemi nyereség növekedése, 9,4 milliárd Ft-ot a veszteség csökkenése okozott.

A pénzügyi műveletek 2001. évi 20,3 milliárd Ft vesztesége 2002-ben 10,1 milliárd Ft-ra mérséklődött. A pénzügyi műveletek eredményének jelentős javulásában szintén szerepe volt a forint felértékelődésének azáltal, hogy a külföldi fizetőeszközben felvett korábbi hitelekért kevesebbet kellett fizetni. **A rendkívüli bevételek és ráfordítások különbsége** a tárgy évben mintegy 1,4 milliárd Ft-tal növelte az adózás előtti eredményt.

Végeredményben az élelmiszereket, italokat és dohánytermékeket gyártó szervezetek **adózás előtti eredménye** 2000-ben 73,8 milliárd Ft, 2001-ben 82,4 milliárd Ft, 2002-ben 114,9 milliárd Ft nyereség volt. A feldolgozóipar többi ágában az adózás előtti eredmény 2001-ben több mint 30%-kal csökkent. Ehhez képest 2002-ben jelentős javulás következett be, de az eredmény így is elmaradt a 2000. évitől. Az élelmiszeripar fajlagos eredménye javult, az eredményességi mutatók meghaladták az ipar többi ágazatának átlagát.

6. táblázat

A jövedelmezőség főbb mutatói 2002-ben

Megnevezés	100 Ft árbevételre	100 Ft saját tőkére	100 Ft összes ráfordításra
	jutó adózás előtti eredmény, Ft		
Élelmiszerek, italok és dohánytermékek gyártása	4,77	16,78	4,63
Az ipar többi ágazata	4,60	11,04	4,54

Az élelmiszereket, italokat és dohánytermékeket gyártó ágazatok adózás előtti eredménye úgy jött létre, hogy a gazdálkodó szervezetek 59,8 %-a 139,4 milliárd Ft nyereséget realizált, 1,9 %-a nullával, 38,3 %-a viszont 24,5 milliárd Ft-os veszteséggel zárt. A nyereség összege 17,4%-kal nőtt, a veszteségé pedig 32,7%-kal kisebb volt a 2001. évinél. A nyereséges szervezetekben a saját tőke egységére jutó eredmény 23,25%, az árbevétel-arányos eredmény 6,74 % volt, 6,47, illetve 1,97 százalékponttal haladta meg az élelmiszeripar átlagát. A veszteséges vállalkozások a jegyzett tőke 23,9%-át, a saját tőkének viszont csak 12,6%-át birtokolták, amely arra utal, hogy az alapítók által rendelkezésre bocsátott vagyon jelentős részét felélték az évek folyamán.

Az 500 főnél kisebb létszámú vállalkozások eredményességi mutatói – a korábbi évekhez hasonlóan – a létszám növekedésével folyamatosan javultak, az 500 főnél többet foglalkoztatók jövedelmezősége viszont most sem érte el az élelmiszeripar átlagát. Ez 51 vállalkozást érint és nagyobb részüknél elsősorban tevékenységük jellegével, annak alacsonyabb jövedelmezőségével függ össze (hús-, baromfi-, tejfeldolgozás, malomipari termékek gyártása). Ezek a vállalatok realizálták a nettó árbevétel 45%-át, az export árbevétel több mint felét, a jegyzett tőke 64,1%-a külföldiek tulajdonában volt.

Az APEH feldolgozott adataiból kitűnik, hogy az élelmiszerek, italok és dohánytermékek termelésével foglalkozó kettős könyvelést vezető vállalkozások 61%-a mikro vállalkozás. Ezek a vállalkozások a saját tőkének mindössze 3,4%-át birtokolták, a létszám 4%-át foglalkoztatták, az árbevétel 3,1%-át, az adózás előtti eredménynek 0,1%-át realizálták. Az üzemi tevékenység ráfordítás-arányos eredménye ebben a körben a legkisebb; mindössze 13,1%-a az élelmiszeripar átlagának, de az eredményesség többi mutatója is lényegesen alacsonyabb mint a többi nagyságcsoportban.

A kisvállalkozások száma 876; arányuk az élelmiszeripari vállalkozásokból 26% volt. Az értékesítés nettó árbevételéből 7,5%-kal részesedtek, amelyet a létszám 15,2%-ával, a saját vagyon 7,9%-ával állítottak elő. Az adózás előtti eredményből 5,5%-kal részesedtek.

A mikro- és kisvállalkozásokban a belföldi magántulajdon aránya 44-47%, a külföldi tulajdoné 20-28% volt.

Mint látható, az élelmiszeripar teljesítményét, eredményességét nagy számuk ellenére nem a mikro- és kisvállalkozások határozzák meg, hisz részarányuk a vagyontól és árbevételből 10-11% között volt, az eredményből mindössze 5-6%-kal részesedtek. A foglalkoztatásban már jelentősebb a szerepük; a létszám közel 20%-ának biztosítanak munkát. Valószínű, hogy egyes szakágazatokban a belföldi ellátásban is meghatározók (pl. sütőipari termékek gyártása.)

A 297 középvállalkozás súlya árbevételük és a saját tőke alapján 16,8, illetve 16,2%. Jövedelmezőségi mutatóik jóval kedvezőbbek mint a kisvállalkozásoké, de 2002-ben számottevően elmaradtak a nagyvállalatokétól.

Elmondható, hogy az élelmiszeripar teljesítményét és eredményességének alakulását elsősorban a 173 nagyvállalat határozza meg. Ezek rendelkeztek 2002-ben a saját tőke 72,5%-ával, körükben kiemelkedően magas a jegyzett tőkéből a külföldi részesedés (66,8). A létszám 55,6%-át foglalkoztatták, az összes árbevétel 72,6%-át, az exportból származó árbevétel 80%-át realizálták. Az adózás előtti eredmény 80%-a, az eredményjavulás 92%-a ezekben a vállalkozásokban keletkezett.

A jövedelmezőség mutatói 2002-ben a vállalkozások nagyságának növekedésével folyamatosan javultak.

7. táblázat

A jövedelmezőség főbb mutatói a vállalkozások nagysága szerint a 2002. évben

A nagyságcsoportok megnevezése	Árbevétel	Saját tőke	Az üzemi tevékenység ráfordítás arányos eredménye, %
	arányos adózás előtti eredmény, %		
Mikro vállalkozások	0,19	0,62	0,67
Kisvállalkozások	3,45	11,54	4,12
Középvállalkozások	4,19	15,22	5,24
Egyéb vállalkozások	5,24	18,46	5,40
Összesen	4,77	16,78	5,12

Az élelmiszeriparban működő vállalkozások 87,8%-a teljes egészében belföldiek, 5,9%-a száz százalékban, 3,3%-a a többségi külföldi tulajdonban volt. Az utóbbi két csoportba tartozók az értékesítés árbevételének közel felét, az adózás előtti eredmény 67%-át realizálták, a munkaerőnek viszont csak 28%-át foglalkoztatták.

A jövedelmezőség mutatói a 100%-ban belföldi tulajdonú vállalkozásokban voltak a legkisebbek. Ezek átlagos árbevétele 335 millió Ft, saját

tőkéje 89 millió Ft volt, 1/10-e a többi vállalkozás átlagának. Ez azt mutatja, hogy a tisztán belföldiek tulajdonában lévő gazdálkodó szervezetek kicsik, tőkehiányosak. Feltűnő, hogy a pénzügyi műveletek vesztesége az élelmiszeripari vállalkozások összességénél 10 milliárd Ft volt, ezen belül a 100%-ban belföldiek tulajdonában levőknél 14,8 milliárd Ft, míg a többségi és egészében külföldi tulajdonúaknál nyereség volt a pénzügyi műveletek eredménye.

A jövedelmezőség alakulásában a tulajdonszerkezetnél is fontosabb azonban, hogy az adott vállalkozás milyen tevékenységet végez. **A szakágazatok** 2002. évi részletes adatai még nem állnak rendelkezésre, a jelenlegi információk alapján is érdemes azonban néhány dologra utalni:

- A bel- és külföldi piacok telítettsége miatt visszatérően értékesítési gondokkal küzd a hús-, a baromfiipar, kibocsátási árait nem tudja a költségek növekedése által indokolt ütemben növelni.
- Az exportlehetőségektől erősen függő zöldség–gyümölcsfeldolgozás, boripar, növényolaj-ipar esetében is visszatérő gond az alapanyagok zavartalan, megfelelő áron történő átvétele és feldolgozása.
- 2002-ben a baromfifeldolgozás veszteséggel zárt, romlott az eredmény a tejfeldolgozásban, a malomiparban és keményítőgyártásban, valamint a boriparban.
- A jövedelmezőség szakágazatonkénti mutatói széles határok között szóródnak.

Az eredmény alakulását hosszabb időszakra vizsgálva megállapítható, hogy az élelmiszereket, italokat és dohánytermékeket gyártó huszonegy szakágazat közül 1997 és 2002 közötti hat évben

- kilenc szakágazat volt minden évben nyereséges, ezen belül azonban nem volt olyan, ahol az eredmény folyamatosan javult volna,
- veszteséges volt
 - öt évben a baromfifeldolgozás,
 - három évben a cukorgyártás, az üdítőital-gyártás,
 - két évben a tejfeldolgozás, a malomipari termékek gyártása, a boripar,
 - egy évben a hús-, a hal-, a gyümölcs- és zöldségfeldolgozás, a növényolaj-gyártás, a tartósított lisztesáru-gyártás, és a tésztafélék gyártása.

MELLÉKLETEK

Mellékletek jegyzéke

1. melléklet	A gazdasági ágak vállalkozásainak főbb összehasonlító pénzügyi adatai 2002-ben, folyó áron (kettős könyvelést vezetőik).	23
2. melléklet	A mezőgazdaság, vadgazdálkodás és a halászat kettős és egyszeres könyvelést vezető vállalkozásainak főbb pénzügyi adatai folyó áron.....	24
3. melléklet	A kettős könyvelést vezető vállalkozások eszközei, forrásai. Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, halászat.	25
4. melléklet	A kettős könyvelést vezető vállalkozások bevételei és ráfordításai folyó áron. Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, halászat. .	26
5. melléklet	A kettős könyvelést vezető vállalkozások eredménye a mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat ágazatban.	27
6. melléklet	A mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat gazdálkodó szervezeteinek főbb pénzügyi adatai néhány jellemző szerint 2002-ben, folyó áron (kettős könyvelést vezetőik).	28
7. melléklet	A mezőgazdaság, vadgazdálkodás és a halászat gazdálkodó szervezeteinek főbb pénzügyi adatai néhány jellemző szerint 2002-ben, folyó áron (kettős könyvelést vezetőik) (folytatás).	29
8. melléklet	Az élelmiszereket, italokat és dohánytermékeket gyártó kettős és egyszeres könyvelést vezető vállalkozások főbb pénzügyi adatai, folyó áron.	30
9. melléklet	A kettős könyvelést vezető vállalkozások eszközei, forrásai. Élelmiszerek, italok, dohánytermékek gyártása.	31
10. melléklet	A kettős könyvelést vezető vállalkozások bevételei és ráfordításai (folyó áron). Élelmiszerek, italok, dohánytermékek gyártása.	32
11. melléklet	A kettős könyvelést vezető vállalkozások eredménye. Élelmiszerek, italok, dohánytermékek gyártása.	33
12. melléklet	Az élelmiszereket, italokat és dohánytermékeket gyártó gazdálkodó szervezetek főbb pénzügyi adatai néhány jellemző szerint 2002-ben, folyó áron (kettős könyvelést vezetőik).	34
13. melléklet	Az élelmiszereket, italokat és dohánytermékeket gyártó gazdálkodó szervezetek főbb pénzügyi adatai néhány jellemző szerint 2002-ben, folyó áron (kettős könyvelést vezetőik) (folytatás).	35
14. melléklet	Az élelmiszeripar szokásos vállalkozási- és adózás előtti eredménye szakágazatonként.....	36

15. melléklet	Az élelmiszeripar jövedelmezőségének főbb mutatói szakágazatonként.....	37
---------------	--	----

1. melléklet

**A gazdasági ágak vállalkozásainak főbb összehasonlító pénzügyi adatai
2002-ben, folyó áron (kettős könyvelést vezetőik)**

Megnevezés	Mező- gazdaság, vad- gazdál- kodás és halászat	Erdő- gazdál- kodás	Élelmi- szerek, italok és dohány- termékek gyártása	Egyéb ipar	Egyéb	Összes*	
					gazdasági tevékenység		
Gazdálkodó szervezetek							
Száma	7668	1143	3417	23300	145058	180586	
Ebből nyereségek aránya, %	60,6	51,9	59,8	62,0	56,3	57,3	
Eszközállomány és idegen forrása							
Eszközállomány, millió Ft	1129542	74944	1619502	9885238	17537252	30246478	
Kötelezettség az eszközállomány %-ában	45,6	25,0	54,1	39,7	55,6	49,9	
Bevételek, ráfordítások, millió Ft							
Nettó árbevétel	971335	66524	2408163	12724174	20946700	37116896	
Ráfordítások összesen	1155305	76812	2479119	12904872	21848026	38464134	
Ebből: üzemi tevékenység ráfordításai	1109599	75512	2417016	12542212	20977814	37122153	
bankköltség és fizetett kamatok	33066	850	34954	134111	346061	549042	
Bankköltség és fizetett kamatok az összes ráfordítás %-ában	2,9	1,1	1,4	1,0	1,6	1,4	
Az eredmény, millió Ft							
Az adózás előtti nyereség	68445	3081	139406	835685	1288713	2335330	
veszteség	-21952	-1050	-24511	-250427	-403863	-701803	
eredmény	46493	2031	114895	585258	884850	1633527	
Üzemi tevékenység nyeresége	80842	2792	145556	844668	1170357	2244215	
vesztesége	-20669	-1234	-21695	-261873	-384209	-689680	
eredménye	60173	1558	123861	582795	786148	1554535	
100 Ft veszteségre jutó nyereség, Ft							
Az adózás előtti eredményből	311,79	293,43	568,75	333,70	319,10	332,76	
Az üzemi tevékenység eredményéből	391,13	226,26	670,92	322,55	304,61	325,40	
100 Ft-ra jutó adózás előtti eredmény, Ft							
Az árbevételre	számítva	4,79	3,05	4,77	4,60	4,22	4,40
Az összes ráfordításra		4,02	2,64	4,63	4,54	4,05	4,25
A saját tőkére		7,94	3,83	16,78	11,04	13,08	12,20
Az összes eszközértékre		4,12	2,71	7,09	5,92	5,05	5,40

* Pénzügyi tevékenység, oktatás, egészségügy és egyéb közösségi, társadalmi szolgáltatás nélkül.

2. melléklet

A mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat kettős és egyszeres könyvelést vezető vállalkozásainak főbb pénzügyi adatai folyó áron

Megnevezés	Összes vállalkozás			Ebből: egyszeres könyvelést vezető			
	2001	2002	2002. évi a 2001. évi %- ában	2001	2002	2002. évi a 2001. évi %- ában	aránya 2002- ben, %
	millió Ft			millió Ft			
Vállalkozások							
Száma	10361	10296	99,4	2982	2628	88,1	25,5
Eszközállomány és forrásai							
Befektetett eszközök	525172	591848	112,7	12908	12622	97,8	2,1
Forgóeszközök	503182	550366	109,4	8915	7892	88,5	1,4
Eszközök összesen	1035160	1150056	111,1	21823	20514	94,0	1,8
Saját tőke	515520	591644	114,8	5870	6335	107,9	1,1
Összes kötelezettség	494348	529745	107,2	15943	14158	88,8	2,7
Bevételek és ráfordítások							
Bevételek összesen	1182957	1234005	104,3	32853	31578	96,1	2,6
Ráfordítások összesen	1143965	1186139	103,7	31571	30834	97,7	2,6
Ebből:							
anyag jellegű ráfordítások	819705	842368	102,8	20024	16988	84,8	2,0
személyi jellegű ráfordítások	143423	157807	110,0	2915	4548	156,0	2,9
egyéb ráfordítások	180837	185964	102,8	8632	9298	107,7	5,0
Eredmény							
Adózás előtti nyereség	62840	71057	113,1	2972	2612	87,9	3,7
veszteség	-24460	-23813	97,4	-1683	-1861	110,6	7,8
eredmény	38380	47244	123,1	1289	751	58,3	1,6
Fizetendő adó	6212	3823	61,5	260	180	69,2	4,7
Adózás utáni nyereség	56471	67110	118,8	2534	2299	90,7	3,4
veszteség	-24177	-23400	96,8	-1378	-1439	104,4	6,1
eredmény	32294	43710	135,4	1156	860	74,4	2,0

3. melléklet

A kettős könyvelést vezető vállalkozások eszközei, forrásai
Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, halászat

Megnevezés	2001	2002	2001. évi a 2000. évi*	2002. évi a 2001. évi
	millió Ft		%-ában	
Vállalkozások száma				
Összesen	7379	7668	100,0	103,9
Eszközállomány folyóáron, millió Ft				
Befektetett eszközök	512264	579226	113,0	113,1
Ebből: immateriális javak	4673	5453	142,9	116,7
tárgyi eszközök	469520	535057	113,3	114,0
befektetett pénzügyi eszközök	38071	38716	106,7	101,7
Forgóeszközök	494267	542474	111,4	109,8
Ebből: készletek	253011	264669	109,7	104,6
követelések	149488	172609	114,9	115,5
értékpapírok	19268	17098	99,7	88,7
pénzeszközök	72500	88098	114,3	121,5
Aktív időbeni elhatárolások	6806	7842	120,4	115,2
Eszközök összesen	1013337	1129542	112,3	111,5
Az eszközállomány forrásai folyó áron, millió Ft				
Saját tőke	509650	585309	113,9	114,8
Ebből: jegyzett tőke	276351	271672	100,7	98,3
jegyzett, de be nem fizetett tőke	-2014	-486	88,1	24,1
tőketartalék	112927	129163	109,7	114,4
eredménytartalék	41554	71254	86,1	171,5
egyéb tartalékok	55138	76767	..	139,2
mérleg szerinti eredmény	25694	36939	..	143,8
Céltartalék	1490	1054	65,5	70,7
Hosszú lejáratú kötelezettség	127015	133810	101,8	105,3
Hátrasorolt kötelezettségek	11064	10792	152,6	97,5
Rövid lejáratú kötelezettségek	340326	370985	112,0	109,0
Összes kötelezettségek	478405	515587	109,7	107,8
Passzív időbeni elhatárolások	23792	27592	139,5	116,0
Források összesen	1013337	1129542	112,3	111,5
Kötelezettségek az eszközök %-ában	47,2	45,6	97,7	96,6
Likviditási mutató**	145,2	146,2	99,5	100,7

*Összehasonlítható állomány adatai alapján 2001. évi módszer szerint.

**Forgóeszközök a rövid lejáratú kötelezettségek %-ában.

4. melléklet

A kettős könyvelést vezető vállalkozások bevételei és ráfordításai, folyó áron
Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, halászat

Megnevezés	2001	2002	2001. évi a 2000. évi*	2002. évi a 2001. évi
	millió Ft		% -ában	
Bevételek				
Nettó árbevétel	955679	971335	121,2	101,6
Ebből: export árbevétel	64529	56320	120,0	87,3
Egyéb bevételek	95935	136831	132,9	142,6
Ebből: visszafizetési kötelezettség nélkül kapott támogatás	33499	73059	94,8	218,1
Aktivált saját teljesítmény	69431	62228	149,7	89,6
Üzemi tevékenység bevételei összesen	1121045	1170394	123,6	104,4
Pénzügyi műveletek bevételei	13672	14354	101,4	105,0
Ebből: kamatbevételek	5593	5102	87,6	91,2
kapott osztalék, részesedés	1488	2172	88,4	146,0
Rendkívüli bevételek	15387	17679	101,0	114,9
Bevételek összesen	1150104	1202427	122,9	104,5
Ráfordítások				
Anyagjellegű ráfordítások	799681	825380	120,7	103,2
Ebből: anyagköltség	448685	447290	122,3	99,7
eladott áruk beszerzési értéke	206357	215595	107,9	104,5
Személyi jellegű ráfordítások	140508	153259	114,6	109,1
Ebből: bérköltség	89190	99777	118,2	111,9
egyéb személyi jellegű kifizetés	13514	13639	100,1	100,9
bérjárulékok	37804	39843	112,3	105,4
Értékcsökkenési leírás	54151	58568	144,5	108,2
Egyéb ráfordítások	70132	72392	141,2	103,2
Ebből: adójellegű ráfordítások	9166	11069	..	120,8
Üzemi tevékenység ráfordításai összesen	1064472	1109599	122,0	104,2
Pénzügyi műveletek ráfordításai	39613	36445	100,3	92,0
Ebből: kamat, kamatjellegű ráfordítás	30887	29982	93,5	97,1
Rendkívüli ráfordítások	8309	9261	66,6	111,5
Ráfordítások összesen	1112394	1155305	120,3	103,9

* Összehasonlítható állomány adatai alapján, 2001. évi módszer szerint.

5. melléklet

**A kettős könyvelést vezető vállalkozások eredménye a mezőgazdaság,
vadgazdálkodás és halászat ágazatban**

Megnevezés	2001	2002	Eredmény- javulás (+) romlás (-)	2001. évi a 2000. évi*	2002. évi a 2001 évi
	millió Ft			% -ában	
Üzemi tevékenység					
nyeresége	75973	80842	+4869	145,8	106,4
vesztesége	-19963	-20669	-706	109,7	103,5
eredménye	56010	60173	+4163	164,6	107,4
Pénzügyi műveletek					
nyeresége	2216	3974	+1758	77,7	179,3
vesztesége	-28163	-26068	+2095	97,5	92,6
eredménye	-25947	-22094	+3853	99,7	85,2
Szokásos vállalkozási eredmény	30063	38080	+8017	391,3	126,7
Rendkívüli					
nyereség	9623	10806	+1183	130,8	112,3
veszteség	-2545	-2388	+157	53,1	93,8
eredmény	7078	8418	+1340	305,3	118,9
Adózás előtti					
nyereség	59868	68445	+8577	161,2	114,3
veszteség	-22777	-21952	+825	74,7	96,4
eredmény	37091	46493	+9402	567,8	125,3
Fizetendő adó	5952	3643	+2309	139,7	61,2
Adózás utáni					
nyereség	53937	64811	+10874	164,4	120,2
veszteség	-22799	-21961	+838	74,6	96,3
eredmény	31138	42850	+11712	13,7-szerese	137,6
Mérleg szerinti					
nyereség	48340	58873	+10533	173,0	121,8
veszteség	-22646	-21934	+712	74,2	96,9
eredmény	25694	36939	+11245	**	143,8

*Az adózás előtti eredményig az összehasonlítható állomány adatai alapján, 2001. évi módszer szerint.

** Az eredmény eltérő jellege miatt a mutató nem számítható.

6. melléklet

**A mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat gazdálkodó szervezeteinek főbb
pénzügyi adatai néhány jellemző szerint 2002-ben, folyó áron
(kettős könyvelést vezetőik)**

Megnevezés	Vállal- kozások száma	Érté- kesítés nettó ár- bevétele	Adózás előtti			Saját tőke
			nyere- ség	veszte- ség	ered- mény	
millió Ft						
Az adózás előtti eredmény jellege szerint						
Nyeréséges	4647	821744	68445	-	68445	501768
Veszteséges	2837	148000	-	21952	-21952	82938
0 eredményű	184	1591	-	-	-	603
Összesen	7668	971335	68445	21952	46493	585309
A foglalkoztatottak száma szerint						
0 létszám	2061	35339	2908	2347	561	22333
1-9	fő közötti létszám	3732	159336	13991	6539	68381
10-49		1359	296806	21958	6919	15039
50-249		488	374274	25488	4562	20926
250-499		16	32691	2227	1419	808
500 fő és nagyobb	12	72890	1873	166	1707	51287
Összesen	7668	971335	68445	21952	46493	585309
Gazdálkodási forma szerint						
Kft.	4946	506768	41580	11323	30257	253177
Rt.	287	262732	16065	3496	12569	202797
Szövetkezet	1328	168323	7922	6028	1894	117644
Non profit szervezet	43	576	31	33	-2	..
Egyéb	1064	32936	2847	1072	1775	11691
Összesen	7668	971335	68445	21952	46493	585309
A vállalkozások nagysága szerint						
Mikro vállalkozások	5706	188042	16211	8597	7614	84172
Kisvállalkozások	1248	245464	19277	5851	13426	145600
Középvállalkozások	429	320744	20968	3673	17295	215270
Egyéb vállalkozások	285	217085	11989	3831	8158	140267
Összesen	7668	971335	68445	21952	46493	585309

7. melléklet

**A mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat gazdálkodó szervezeteinek főbb
pénzügyi adatai néhány jellemző szerint 2002-ben, folyó áron
(kettős könyvelést vezetőik)
(folytatás)**

Megnevezés	Jegyzett tőke, millió Ft	Ebből		Ár- bevétel	Saját tőke	Az üzemi tevékenység ráfordítás arányos eredménye, %	
		belföldi magán	külföldi				
		tulajdon aránya, %		arányos adózás előtti eredmény, %			
Az adózás előtti eredmény jellege szerint							
Nyereséges	191883	51,3	7,1	8,33	13,64	8,57	
Veszteséges	78994	37,0	11,8	-14,83	-26,47	-8,64	
0 eredményű	795	43,9	29,7	0,00	0,00	0,24	
Összesen	271672	47,1	8,5	4,79	7,94	5,42	
A foglalkoztatottak száma szerint							
0 létszám	20182	37,0	14,8	1,59	2,51	2,91	
1-9	fő közötti létszám	34930	43,2	13,7	4,68	10,90	4,99
10-49		69247	45,3	14,5	5,07	9,08	5,71
50-249		108613	57,7	4,9	5,59	8,36	6,31
250-499		11845	12,8	-	2,47	2,97	0,94
500 fő és nagyobb	26855	19,1	-	2,34	3,33	4,08	
Összesen	271672	47,1	8,5	4,79	7,94	5,42	
Gazdálkodási forma szerint							
Kft.	83708	49,5	19,4	5,97	11,95	6,51	
Rt.	103956	45,7	5,5	4,78	6,20	5,78	
Szövetkezet	79543	47,8	-	1,13	1,61	1,95	
Non profit szervezet	..	..		-0,35	..	..	
Egyéb	4465	23,5	26,5	5,39	15,18	5,22	
Összesen	271672	47,1	8,5	4,79	7,94	5,42	
A vállalkozások nagysága szerint							
Mikro vállalkozások	50525	52,2	15,3	4,05	9,05	4,56	
Kisvállalkozások	59103	48,4	15,5	5,47	9,22	5,94	
Középvállalkozások	93987	62,0	4,1	5,39	8,03	6,22	
Egyéb vállalkozások	68057	21,7	3,4	3,76	5,82	4,35	
Összesen	271672	47,1	8,5	4,79	7,94	5,42	

8. melléklet

Az élelmiszereket, italokat és dohánytermékeket gyártó, kettős és egyszeres könyvelést vezető vállalkozások főbb pénzügyi adatai folyó áron

Megnevezés	Összes vállalkozás			Ebből: egyszeres könyvelést vezető			
	2001	2002	2002. évi a 2001. évi %- ában	2001	2002	2002. évi a 2001. évi %- ában	aránya 2002- ben, %
	millió Ft			millió Ft			
Vállalkozások							
Száma	4129	4124	99,9	830	707	85,2	17,1
Eszközállomány és forrásai							
Befektetett eszközök	614499	671084	109,2	2597	2652	102,1	0,4
Forgóeszközök	849599	936228	110,2	2520	2217	88,0	0,2
Eszközök összesen	1476898	1624371	110,0	5117	4869	95,2	0,3
Saját tőke	619288	685193	110,6	460	486	105,7	0,1
Összes kötelezettség	806283	880670	109,2	4656	4373	93,9	0,5
Bevételek és ráfordítások							
Bevételek összesen	2475924	2605177	105,2	14240	10883	76,4	0,4
Ráfordítások összesen	2393366	2489868	104,0	14027	10749	76,6	0,4
Ebből:							
anyagjellegű ráfordítások	1759915	1790592	101,7	10517	7352	69,9	0,4
személyi jellegű ráfordítások	215404	242418	112,5	1536	1518	98,8	0,6
egyéb ráfordítások	418047	456858	109,3	1974	1879	95,2	0,4
Eredmény							
Adózás előtti nyereség	119487	140028	117,2	720	622	86,4	0,4
veszteség	-36923	-24988	67,7	-512	-477	93,2	1,9
eredmény	82564	115040	139,3	208	145	69,7	0,1
Fizetendő adó	13171	13852	105,2	75	56	74,7	0,4
Adózás utáni nyereség	106327	126243	118,7	645	555	86,0	0,4
veszteség	-36938	-25065	67,9	-516	-477	92,4	1,9
eredmény	69389	101178	145,8	129	78	60,5	0,1

9. melléklet

A kettős könyvelést vezető vállalkozások eszközei, forrásai
Élelmiszerek, italok, dohánytermékek gyártása

Megnevezés	2001	2002	2001. évi a 2000. évi*	2002. évi a 2001. évi
	millió Ft		% -ában	
Vállalkozások száma				
Összesen	3299	3417	100,0	103,6
Eszközállomány folyóáron, millió Ft				
Befektetett eszközök	611902	668432	118,7	109,2
Ebből: immateriális javak	19924	20689	96,2	103,8
tárgyi eszközök	533102	594976	117,7	111,6
befektetett pénzügyi eszközök	58876	52767	139,8	89,6
Forgóeszközök	847079	934011	130,0	110,3
Ebből: készletek	313112	338255	118,6	108,0
követelések	443714	484012	140,8	109,1
értékpapírok	31987	32196	108,1	100,7
pénzeszközök	58266	79548	136,9	136,5
Aktív időbeni elhatárolások	12800	17059	109,8	133,3
Eszközök összesen	1471781	1619502	124,9	110,0
Az eszközállomány forrásai folyó áron, millió Ft				
Saját tőke	618828	684707	118,8	110,6
Ebből: jegyzett tőke	354129	348061	107,9	98,3
jegyzett, de be nem fizetett tőke	-248	-634	19,0	255,6
tőketartalék	77688	84734	114,2	109,1
eredménytartalék	98184	121278	192,2	123,5
egyéb tartalékok	65940	84129	163,5	127,6
mérleg szerinti eredmény	23135	47139	65,6	203,8
Céltartalék	12397	11051	214,8	89,1
Hosszú lejáratú kötelezettség	93273	111144	117,5	119,2
Hátrasorolt kötelezettségek	5089	6887	125,7	135,3
Rövid lejáratú kötelezettségek	703265	758266	129,8	107,8
Összes kötelezettségek	801627	876297	128,2	109,3
Passzív időbeni elhatárolások	38929	47447	147,5	121,9
Források összesen	1471781	1619502	124,9	110,0
Kötelezettségek az eszközök %-ában	54,5	54,1	102,7	99,3
Likviditási mutató ^{1**}	120,4	123,2	100,2	102,3

*Összehasonlítható állomány adatai alapján, 2001. évi módszer szerint.

**Forgóeszközök a rövid lejáratú kötelezettségek %-ában.

10. melléklet

A kettős könyvelést vezető vállalkozások bevételei és ráfordításai (folyó áron)
Élelmiszerek, italok, dohánytermékek gyártása

Megnevezés	2001	2002	2001. évi a 2000. évi*	2002. évi a 2001. évi
	millió Ft		% -ában	
Bevételek				
Nettó árbevétel	2287251	2408163	121,0	105,3
Ebből: export árbevétel	407797	412409	119,0	101,1
Egyéb bevételek	84179	107561	104,3	127,8
Ebből: visszafizetési kötelezettség nélkül kapott támogatás	20946	35582	58,2	169,9
Aktivált saját teljesítmény	43464	25153	170,6	57,9
Üzemi tevékenység bevételei összesen	2414894	2540877	121,0	105,2
Pénzügyi műveletek bevételei	32766	38278	167,3	116,8
Ebből: kamatbevételek	10493	11464	151,9	109,3
kapott osztalék, részesedés	4984	3948	106,1	79,2
Rendkívüli bevételek	14024	15139	44,8	108,0
Bevételek összesen	2461684	2594294	120,3	105,4
Ráfordítások				
Anyagjellegű ráfordítások	1749398	1783240	122,2	101,9
Ebből: anyagköltség	1178847	1160161	123,5	98,4
eladott áruk beszerzési értéke	275568	288947	104,1	104,9
Személyi jellegű ráfordítások	213868	240900	120,7	112,6
Ebből: bérköltség	137011	155971	124,8	113,8
egyéb személyi jellegű kifizetés	20657	24000	106,4	116,2
béjárulékok	56200	60929	117,2	108,4
Értéksökkenési leírás	64601	71061	118,9	110,0
Egyéb ráfordítások	286562	321815	119,0	112,3
Ebből: adójellegű ráfordítások	175021	206054	..	117,7
Üzemi tevékenység ráfordításai összesen	2314429	2417016	121,5	104,4
Pénzügyi műveletek ráfordításai	53038	48336	120,8	91,1
Ebből: kamat, kamatjellegű ráfordítás	32736	31354	106,8	95,8
Rendkívüli ráfordítások	11872	13767	49,1	116,0
Ráfordítások összesen	2379339	2479119	120,6	104,2

*Összehasonlítható állomány adatai alapján, 2001. évi módszer szerint.

11. melléklet

**A kettős könyvelést vezető vállalkozások eredménye
Élelmiszerek, italok, dohánytermékek gyártása**

Megnevezés	2001	2002	Eredmény javulás (+) romlás (-)	2001. évi a 2000. évi*	2002. évi a 2001. évi
	millió Ft			% -ában	
Üzemi tevékenység					
nyeresége	131512	145556	+14044	119,9	110,7
vesztesége	-31047	-21695	+9352	171,5	69,9
eredménye	100465	123861	+23396	110,2	123,3
Pénzügyi műveletek					
nyeresége	10308	13866	+3558	171,6	134,5
vesztesége	-30580	-23924	+6656	100,6	78,2
eredménye	-20272	-10058	+10214	82,8	49,6
Szokásos vállalkozási eredmény	80193	113803	+33610	119,7	141,9
Rendkívüli					
nyereség	7576	9394	+1818	57,7	124,0
veszteség	-5424	-8023	-2599	89,6	147,9
eredmény	2152	1371	-781	29,2	63,7
Adózás előtti					
nyereség	118767	139406	+20639	111,4	117,4
veszteség	-36411	-24511	+11900	110,4	67,3
eredmény	82356	114895	+32539	111,8	139,5
Fizetendő adó	13096	13796	-700	127,1	105,3
Adózás utáni					
nyereség	105682	125688	+20006	109,7	118,9
veszteség	-36422	-24588	+11834	110,4	67,5
eredmény	69260	101100	+31840	109,4	146,0
Mérleg szerinti					
nyereség	60048	71452	+11404	96,0	119,0
veszteség	-36913	-24313	+12600	112,1	65,9
eredmény	23135	47139	+24004	78,0	203,8

*Az adózás előtti eredményig az összehasonlítható állomány adatai alapján, 2001. évi módszer szerint.

12. melléklet

**Az élelmiszereket, italokat és dohánytermékeket gyártó gazdálkodó szervezetek
főbb pénzügyi adatai néhány jellemző szerint 2002-ben, folyó áron
(kettős könyvelést vezetőik)**

Megnevezés		Vállal- kozások száma	Értékesítés	Adózás előtti			Saját tőke
			nettó árbevétele	nyereség	veszteség	eredmény	
			millió Ft				
Az adózás előtti eredmény jellege szerint							
Nyereséges		2044	2066991	139406	-	139406	599660
Veszteséges		1308	339008	-	24511	-24511	85998
0 eredményű		65	2164	-	-	-	-951
Összesen		3417	2408163	139406	24511	114895	684707
A foglalkoztatottak száma szerint							
0 létszám		629	22579	1804	1349	455	10406
1-9	fő közötti létszám	1455	70881	3921	3047	874	19338
10-49		917	242787	12509	3769	8740	77923
50-249		323	573167	31556	3005	28551	172301
250-499		42	422952	34469	1056	33413	145061
500 fő és nagyobb		51	1075797	55147	12285	42862	259678
Összesen		3417	2408163	139406	24511	114895	684707
Gazdálkodási forma szerint							
Kft.		2638	1184521	77294	10327	66967	300809
Rt.		187	1175257	59791	13433	46358	367108
Szövetkezet		92	17237	593	121	472	6672
Non profit szervezet		-	-	-	-	-	-
Egyéb		500	31148	1728	630	1098	10118
Összesen		3417	2408163	139406	24511	114895	684707
A vállalkozások nagysága szerint							
Mikro állalkozások		2071	74504	4402	4258	144	23326
Kisvállalkozások		876	181436	9197	2934	6263	54262
Középvállalkozások		297	403442	19226	2336	16890	110957
Egyéb vállalkozások		173	1748781	106581	14983	91598	496162
Összesen		3417	2408163	139406	24511	114895	684707
A tulajdon formája szerint							
100%-ban belföldi tulajdon		3000	1005387	39099	17257	21842	267761
100%-ban külföldi tulajdon		203	569522	39770	3604	36166	181110
50% feletti külföldi tulajdon		113	616064	44242	2882	41360	179627
25-50% közötti külföldi tulajdon		68	164913	12172	483	11689	36347
25% alatti külföldi tulajdon		33	52277	4123	285	3838	19862
Összesen		3417	2408163	139406	24511	114895	684707

13. melléklet

**Az élelmiszereket, italokat és dohánytermékeket gyártó gazdálkodó szervezetek
főbb pénzügyi adatai néhány jellemző szerint 2002-ben, folyó áron
(kettős könyvelést vezetőik)
(folytatás)**

Megnevezés		Jegyzett tőke, millió Ft	Ebből		Árbevétel	Saját tőke	Az üzemi tevé- kenység ráfordítás arányos eredménye, %
			belföldi magán	külföldi			
			tulajdon aránya, %		arányos adózás előtti eredmény, %		
Az adózás előtti eredmény jellege szerint							
Nyeréséges		264779	11,4	63,5	6,74	23,25	6,99
Veszteséges		83048	13,9	38,2	-6,14	-28,50	-4,67
0 eredményű		234	56,5	20,2	0,00	0,00	1,20
Összesen		348061	12,0	57,4	4,77	16,78	5,12
A foglalkoztatottak száma szerint							
0 létszám		6443	44,4	24,6	2,02	4,37	3,44
1-9	fő közötti létszám	13236	49,1	15,0	1,23	4,52	1,36
10-49		35173	30,5	48,9	3,60	11,22	4,49
50-249		67734	18,1	48,0	4,98	16,57	5,87
250-499		85164	6,2	66,5	7,90	23,03	9,22
500 fő és nagyobb		140311	3,0	64,1	3,98	16,51	3,68
Összesen		348061	12,0	57,4	4,77	16,78	5,12
Gazdálkodási forma szerint							
Kft.		143506	15,2	62,4	5,65	22,26	6,26
Rt.		194606	9,2	53,5	3,94	12,63	4,06
Szövetkezet		2790	54,4	-	2,74	7,07	4,15
Non profit szervezet		-	-	-	-	-	-
Egyéb		7160	7,4	88,8	3,52	10,85	3,96
Összesen		348061	12,0	57,4	4,77	16,78	5,12
A vállalkozások nagysága szerint							
Mikro vállalkozások		17994	47,4	19,5	0,19	0,62	0,67
Kisvállalkozások		22418	44,0	28,2	3,45	11,54	4,12
Középvállalkozások		39803	27,7	27,8	4,19	15,22	5,24
Egyéb vállalkozások		267846	4,7	66,8	5,24	18,46	5,40
Összesen		348061	12,0	57,4	4,77	16,78	5,12
A tulajdon formája szerint							
100%-ban belföldi tulajdon		119628	30,5	-	2,17	8,16	3,57
100%-ban külföldi tulajdon		102928	-	100,0	6,35	19,97	5,27
50% feletti külföldi tulajdon		102808	1,4	87,0	6,71	23,03	7,11
25-50% közötti külföldi tulajdon		16692	18,9	42,6	7,09	32,16	8,13
25% alatti külföldi tulajdon		6005	14,0	6,8	7,34	19,32	2,30
Összesen		348061	12,0	57,4	4,77	16,78	5,12

14. melléklet

**Az élelmiszeripar szokásos vállalkozási- és adózás előtti eredménye
szakágazatonként**

Megnevezés	Szokásos vállalkozási eredmény			Adózás előtti eredmény		
	2001. évben	2002. évben	Javulás (+) romlás (-)	2001. évben	2002. évben	Javulás (+) romlás (-)
	millió Ft-ban					
Húsfeldolgozás, -tartósítás	4305	8178	3873	6684	8041	1357
Baromfihús feldolgozása, tartósítása	-4438	-6281	-1843	-3191	-7184	-3993
Hús-, baromfihús-készítmény gyártása	1843	3886	2043	2023	4004	1981
Húsfeldolgozás	1710	5783	4073	5516	4861	-655
Halfeldolgozás	-32	35	67	-28	57	84
Gyümölcs- és zöldségfeldolgozás	7665	11076	3411	7581	10506	2925
Növényi, állati olaj gyártása	5388	7140	1751	5381	7174	1793
Tejfeldolgozás	6462	4238	-2224	6480	4769	-1711
Malomipari termékek	3295	1447	-1848	2933	1354	-1579
Keményítő gyártása	11259	9868	-1391	11266	9860	-1405
Malomipari termékek, keményítő gyártása	14554	11316	-3239	14199	11214	-2984
Takarmány gyártása	7603	10474	2871	7385	10505	3120
Kenyér, friss tésztaféle gyártása	4275	5447	1172	4443	5507	1065
Tartósított lisztes áru gyártása	-1446	1379	2825	-1427	1361	2788
Cukorgyártás	5245	6015	770	5308	6130	822
Édesség gyártása	1979	6395	4416	1737	5671	3935
Tésztafélék gyártása	845	1166	320	910	1234	324
Máshova nem sorolt egyéb élelmiszer gyárt.	3810	4518	708	3785	4491	705
Egyéb élelmiszer gyártása	14708	24919	10211	14755	24394	9639
Desztillált szeszessital, etilalkohol gyártása	3710	4095	386	3305	4026	722
Bor-, gyümölcsbortermelés, erjesztett ital gyártása	1725	393	-1333	2228	430	-1798
Sör-, malátagyártás	9513	14989	5476	9373	14702	5329
Üdítőitalok gyártása	-5262	-41	5220	-5115	4777	9892
Italgyártás	9686	19436	9750	9791	23936	14145
Dohánytermékek gyártása	15080	19387	4307	13934	17480	3546
Összesen	82824	113803	30979	84994	114895	29902

Az élelmiszeripar jövedelmezőségének főbb mutatói szakágazatonként

Megnevezés	Az árbevétel			Az összes ráfordítás			A saját tőke			Az összes eszközérték		
	100 Ft-jára jutó adózás előtti eredmény, Ft											
	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002
Húsfeldolgozás, -tartósítás	2,29	2,88	2,16	2,76	10,32	14,52	5,08	5,42				
Baromfihús feldolgozása, tartósítása	-1,33	-3,16	-1,18	-2,76	-6,99	-16,55	-2,55	-5,45				
Hús-, baromfihús-készítmény gyártása	2,31	4,11	2,18	3,87	9,91	16,93	4,14	7,05				
Húsfeldolgozás	0,89	0,81	0,82	0,74	4,21	3,97	1,80	1,44				
Halfeldolgozás	-1,61	3,02	-1,43	2,82	-8,73	16,73	-2,65	4,82				
Gyümölcs- és zöldségfeldolgozás	4,29	5,06	3,94	4,69	11,55	13,42	4,81	5,73				
Növényi, állati olaj gyártása	11,83	14,81	13,91	16,81	26,89	27,46	16,46	19,82				
Tejfeldolgozás	2,94	2,07	2,76	1,86	19,01	12,29	7,30	4,68				
Malomipari termékek	2,49	1,39	2,42	1,36	8,24	3,87	3,63	1,65				
Keményítő gyártása	37,20	31,56	48,17	45,62	104,31	123,60	51,28	62,72				
Malomipari termékek, keményítő gyárt.	9,60	8,73	9,82	9,24	30,61	26,12	13,82	11,47				
Takarmány gyártása	4,34	6,23	4,37	6,28	19,69	23,03	8,92	10,07				
Kenyér, friss tésztaféle gyártása	4,87	5,51	4,89	5,59	20,18	21,31	9,94	10,47				
Tartósított lisztes áru gyártása	-5,62	4,53	-5,15	4,36	-10,69	10,00	-6,57	5,79				
Cukorgyártás	7,43	8,02	6,52	8,11	16,34	16,88	6,91	7,80				
Édesség gyártása	1,67	4,72	1,63	4,72	5,99	17,12	2,40	7,35				
Tésztafélék gyártása	5,33	6,22	5,38	5,98	14,76	16,82	7,07	7,86				
Máshova nem sorolt egyéb élelmiszer gyártása	6,45	6,92	6,58	6,86	16,52	17,42	8,76	9,44				
Egyéb élelmiszer gyártása	4,02	5,93	3,87	5,93	11,72	17,18	5,43	8,27				
Desztillált szeszital, etilalkohol gyártása	5,53	5,61	5,51	5,70	21,23	23,03	9,28	10,82				
Bor- gyümölcsbor-termelés, erjesztett ital gyártása	4,06	0,77	3,66	0,71	6,91	0,97	2,96	0,46				
Sör-, malátagyártás	8,18	11,44	8,53	12,27	21,40	28,93	12,42	17,48				
Üdítőitalok gyártása	-5,33	4,65	-4,65	4,22	-9,98	8,40	-3,26	3,19				
Italgyártás	3,01	6,68	2,87	6,57	6,85	14,11	2,85	6,55				
Dohánytermékek gyártása	6,33	7,01	6,61	7,45	74,06	94,39	15,08	18,06				
Összesen	3,70	4,77	3,56	4,63	13,66	16,78	5,75	7,09				